

Praktisch handboek voor terugkeerbegeleiders/regievoerders over de gezamenlijke re- integratiediensten van Frontex

Versie van juli 2022

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Context	5
2.1. Rechtsgrondslag	5
2.2. Transitie van ERRIN naar Frontex	5
3. Opzet van de gezamenlijke re-integratiediensten van Frontex	6
3.1. Algemene opzet van de gezamenlijke re-integratiediensten van Frontex	6
3.1.1. Contractuele achtergrond	6
3.1.2. Geografische reikwijdte van de specifieke overeenkomsten	7
3.2. Re-integratiebijstand in het kader van de JRS	9
3.2.1. Toelatingscriteria	9
3.2.2. Re-integratiepakketten	10
3.2.3. Pakket na aankomst (tot 3 dagen na aankomst in het land van herkomst)	11
3.2.4. Re-integratiepakket na terugkeer (12 maanden na vertrek uit LS)	12
3.3. Werkstroom van de JRS - Casemanagement	13
3.3.1. Wat is RIAT?	13
3.3.2. Toegang tot RIAT	14
3.3.3. Terugkeer- en re-integratiecounseling vóór vertrek	15
3.3.4. Terugkeer	17
3.3.5. Na aankomst/na terugkeer	18
3.3.6. RIAT-timers	19
4. Veelgestelde vragen (FAQ's)	19
4.1. Vragen over de kwaliteit van de gegevensinvoer	19
4.1.1. Hoe uitgebreid moet in algemene zin een verzoek zijn om succesvol te zijn?	19
4.1.2. Wie moet het toestemmingsformulier ondertekenen?	20
4.1.3. Welke gegevens zijn nodig voor cases met medische problematiek?	20
4.1.4. Welke gegevens zijn nodig voor cases met psychische of psychosociale problematiek?	20
4.1.5. Welke gegevens zijn nodig voor cases waarbij sprake is van zwangerschap?	20
4.1.6. Welke gegevens zijn nodig voor cases met onderwijsbehoeften?	21
4.1.7. Welke gegevens zijn nodig voor het ophalen van de luchthaven?	21
4.1.8. Welke gegevens zijn nodig voor noodhuisvesting?	21
4.1.9. Welke gegevens zijn nodig voor verder vervoer?	21
4.2. Vragen over de aanvraagprocedure	22
4.2.1. Hoe lang duurt een antwoord op de ontvankelijkheidscontrole voor de JRS?	22
4.2.2. Wat houden de deadlines van 19 en 14 dagen voor vertrek in?	22
4.2.3. Is het mogelijk om vóór vertrek contact op te nemen met de lokale re-integratiepartner?	22
4.2.4. Is het mogelijk de vertrekdatum in RIAT te wijzigen?	22
4.2.5. Is het mogelijk een verzoek om re-integratiebijstand in te dienen zonder identiteitsdocumenten?	23
4.2.6. Is het verplicht het identificatiedocument te uploaden tijdens de caseregistratie?	23
4.2.7. Is het verplicht het verstrekte pdf-aanvraagformulier te gebruiken en in RIAT te uploaden?	23

4.3. Vragen over het pakket na aankomst	24
4.3.1. Waar moet ik in RIAT het pakket na aankomst invullen?	24
4.3.2. Welk deel van het pakket na aankomst en het re-integratiepakket kan in contant geld worden uitgekeerd?	24
4.3.3. Door wie wordt de bijstand in contant geld aan de terugkeerder uitbetaald?	24
4.3.4. Hoe kan na aankomst contact worden gelegd met de re-integratiepartner?	24
4.3.5. Is het mogelijk vóór vertrek bijstand in contant geld te verlenen als onderdeel van het re-integratiebudget in het kader van de JRS?	24
4.3.6. Welke voorwaarden voor ontvankelijkheid gelden voor cases die met terugwerkende kracht worden ingediend en wat is de werkstroom?	25
4.3.7. Bestaat er ook een pakket na aankomst voor cases die met terugwerkende kracht zijn ingediend?	25
4.3.8. Hoe wordt het pakket na aankomst in de praktijk verstrekt?	25
4.3.9. Wat te doen bij verder vervoer als terugkeerders hun plan wijzigen?	25
4.3.10. Wat gebeurt er als de terugkeerder langer dan 3 dagen tijdelijke huisvesting nodig heeft?	26
4.4. Vragen over het pakket na terugkeer	26
4.4.1. Waar moet ik in RIAT het pakket na terugkeer invullen?	26
Welk deel van het pakket na terugkeer kan in contant geld worden uitgekeerd?	27
4.4.2. Wat is het verschil tussen het pakket na aankomst en het pakket na terugkeer?	27
4.4.3. Wanneer maakt de terugkeerder zijn of haar keuze voor de gecombineerde re-integratiebijstandsdiensten?	27
4.4.4. Kunnen terugkeerders gebruikmaken van meer dan één re-integratiepakket?	28
4.4.5. Hoe kan de terugkeerder aanspraak maken op re-integratiebijstand (re-integratieplan)?	28
4.4.6. Hoe verloopt de bijstand in natura van het re-integratieplan in de praktijk?	29
4.4.7. Kunnen uitgaven worden vergoed voordat het re-integratieplan is goedgekeurd?	29
4.5. Andere vragen	29
4.5.1. Is de re-integratiebijstand ook beschikbaar voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen?	29
4.5.2. Is het mogelijk na aankomst re-integratiebijstand te ontvangen bij gedwongen terugkeer?	30
4.5.3. Moeten terugkeerders die niet vrijwillig terugkeren met het oog op re-integratiebijstand vóór terugkeer worden geregistreerd?	30
5. Verwachtingsmanagement	30
5.1. Mogelijke uitdagingen van het re-integratieproces en copingstrategieën	31
5.2. Uitleg over wat de (lokale) re-integratiepartner kan betekenen en wat onrealistisch is	31
5.3. Aanmoediging van de terugkeerder	32
6. Hoe kunnen de JRS worden verbeterd?	32
7. Contactgegevens	32
8. Bijlage I - Grafische voorstelling JRS-proces	33

Verklarende woordenlijst

AMV	Alleenstaande minderjarige vreemdeling
DL	Derde land
ECRET	European Centre for Returns (Europees terugkeercentrum)
EMN-IES	Informatie-uitwisselingssysteem Europees migratienetwerk
EU	Europese Unie
Frontex	Europees Grens- en kustwachtagentschap
JRS	Gezamenlijke re-integratiediensten
LRP	Lokale re-integratiepartner
LS	Lidstaten ¹
LVH	Land van herkomst ²
ODL	Onderdaan van een derde land ³
PA/PR	Na aankomst/na terugkeer
RIAT	Instrument voor re-integratiebijstand
RP	Re-integratiepartner
RP_Meet	Meetup van re-integratiepartners
RP_Meet members	Volgens voorschrift Frontex ECRET-personeel, lidstaten, de Commissie en re-integratiepartners
TC	Terugkeerbegeleider/regievoerder

¹ Voor de toepassing van dit document worden onder "lidstaten" ook de staten verstaan die deelnemen aan de ontwikkeling van het Schengenacquis in dit verband in de zin van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en het daarbij behorende Protocol (nr. 19) betreffende het Schengenacquis dat is opgenomen in het kader van de Europese Unie.

² Onder het "land van herkomst" wordt in het kader van dit document ook het "land van terugkeer" verstaan, alsook de derde landen waar onderdanen van een derde land vrijwillig naar terugkeren.

³ Overeenkomstig artikel 2, punt 6, van Verordening (EU) nr. 2016/399 (Schengengrenscore) zijn onderdanen van een derde land geen burgers van de Unie en vallen zij niet onder de toepassing van punt 5 van dat artikel. Dit betekent dat onderdanen van derde landen die familielid zijn van een burger van de Unie hetzelfde recht van vrij verkeer genieten als burgers van de Unie.

1. Inleiding

Re-integratiebijstand uit hoofde van de gezamenlijke re-integratiediensten van Frontex (JRS) kan alleen doeltreffend zijn als aan de verwachtingen van onderdanen van derde landen wordt voldaan. Daarom is het belangrijk dat zij worden bijgestaan door goed geïnformeerde terugkeerbegeleiders/regievoerders die hen op de hoogte stellen van de voor de JRS geldende regels en procedures.

Deze uit de overeenkomsten voortvloeiende procedures en regels zijn in de praktijk niet altijd even gemakkelijk uitvoerbaar. Daarom heeft Frontex dit praktische handboek voor terugkeerbegeleiders/regievoerders ontwikkeld. Het moet als hulpmiddel dienen om de algemene kennis over en de bekendheid met de werking van de JRS en de mogelijkheden voor onderdanen van derde landen die in aanmerking komen voor steun uit hoofde van de JRS, te vergroten. Verder dient het als een praktische leidraad voor het gebruik van deze diensten en biedt het terugkeerbegeleiders/regievoerders informatie en ondersteuning in hun dagelijkse counsellingpraktijk door antwoord te geven op de belangrijkste vragen waarmee zij en terugkeerders te maken krijgen.

Kaders met hoofdpunten:

Om ervoor te zorgen dat terugkeerbegeleiders/regievoerders snel relevante informatie kunnen vinden, staan aan het begin van de belangrijkste paragrafen overzichtskaders.

- De **hoofdpunten** worden aangegeven met **opsommingstekens**.

2. Context

2.1. Rechtsgrondslag

Krachtens Verordening (EU) 2019/1896 van 13 november 2019 betreffende de Europese grens- en kustwacht is het mandaat van Frontex uitgebreid⁴. In het bijzonder geeft artikel 48, lid 1, punt a), i) en iv), van de verordening het Agentschap de opdracht technische en operationele bijstand aan lidstaten te verlenen in alle fasen van het terugkeerproces, ook na aankomst en na terugkeer, wat beter bekendstaat als re-integratiebijstand.

2.2. Transitie van ERRIN naar Frontex

Vóór de introductie van de gezamenlijke re-integratiediensten van Frontex viel de re-integratiebijstand onder het door de EU gefinancierde Europees netwerk voor terugkeer en re-integratie (ERRIN)⁵, dat van 2018 tot juni 2022 bijstand bood in verschillende derde landen. Nadat de nieuwe Frontex-verordening in werking trad, werd de transitie van de re-integratiebijstand van ERRIN naar Frontex georganiseerd door Frontex in samenwerking met de lidstaten en ERRIN om de continuïteit van de re-integratiebijstand en de overdracht van kennis te waarborgen. De

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R1896>,

⁵ <https://returnnetwork.eu/>

JRS gaan met permanente financiering en verlening van re-integratiebijstand aan alle lidstaten echter veel verder dan ERRIN.

3. Opzet van de gezamenlijke re-integratiediensten van Frontex

In de volgende paragraaf wordt een overzicht gegeven van de algemene opzet van de gezamenlijke re-integratiediensten van Frontex en de belangrijkste werkstromen.

3.1. Algemene opzet van de gezamenlijke re-integratiediensten van Frontex

3.1.1. Contractuele achtergrond

Frontex heeft kader-partnerschapsovereenkomsten voor re-integratiebijstand (KPO) gesloten die lopen tot 27 januari 2026. Deze overeenkomsten zijn met de volgende re-integratiepartners aangegaan:

- Caritas International België (CIB⁶),
- International Returns and Reintegration Assistance (IRARA⁷),
- Women Empowerment Literacy and Development Organisation (WELDO⁸),
- European Technology and Training Centre (ETTC⁹),
- Life Makers Foundation Egypt (LFE¹⁰)

⁶ [Hulp aan slachtoffers van geweld, natuurrampen en armoede | Caritas International België](#)

⁷ [Home - IRARA](#)

⁸ [Weldo.org](#)

⁹ [Home \(ettc-iraq.net\)](#)

¹⁰ [Life Makers Foundation - Homepage](#)

Op jaarlijkse basis sluit Frontex bovendien specifieke overeenkomsten (SO) ¹¹ met de geselecteerde re-integratiepartner. Deze specifieke overeenkomsten omvatten alle prioritaire landen van herkomst en maken het mogelijk de volgende kosten te vergoeden: operationele kosten, behandelingskosten en re-integratiepakketten.

Kader-partnerschapsovereenkomst, Frontex - RP	Overeenkomst tussen Frontex en een RP voor de duur van 4 jaar (3 jaar voor caseopeningen plus 1 jaar voor caseafsluitingen)
Specifieke overeenkomst, Frontex - RP	Overeenkomst tussen Frontex en een RP in het kader van de JRS waarin de activiteiten en financiële voorwaarden zijn vastgelegd om de operationele kosten, behandelingskosten en re-integratiepakketten te vergoeden (zie paragraaf 3.2.2).

3.1.2. Geografische reikwijdte van de specifieke overeenkomsten

Frontex heeft met de voornoemde re-integratiepartners specifieke overeenkomsten gesloten voor 26 landen van herkomst. In de onderstaande tabel staan de landen waarin de JRS sinds 1 april 2022 operationeel zijn.

De beschikbaarheid van re-integratiebijstand in het kader van de JRS in de vermelde landen kan per lidstaat verschillen. De uitvoering van de JRS kan vanwege nationale behoeften onder nationale wetgeving vallen. In sommige landen kan de uitvoering ervan daarom met beperkingen hebben plaatsgevonden. Terugkeerbegeleiders/regievoerders moeten de verantwoordelijke nationale autoriteiten raadplegen over in hoeverre de JRS worden gebruikt en zijn uitgevoerd.

Land van oorsprong	Lokale re-integratiepartner	Re-integratiepartner op reservelijst
REPUBLIEK ALBANIË	Caritas Int. België / Caritas Albanië	IRARA / Deutsche Industrie und Handelsvereinigung in Albanien
DEMOCRATISCHE VOLKSREPUBLIC ALGERIJE	Caritas Int. België / Human Development Network Algerije	-
REPUBLIEK ARMENIË	Caritas Int. België / Caritas Armenië	-
VOLKSREPUBLIC BANGLADESH	Caritas Int. België / Caritas Bangladesh	IRARA / BRAC
FEDERALE REPUBLIC BRAZILIË	Caritas Int. België / Projeto Resgate	-

¹¹ Specifieke overeenkomsten naar aanleiding van de oproep tot het indienen van voorstellen 2022/CFP/POST/01. Toegekend aan de re-integratiepartner voor de levering van re-integratiediensten aan personen die geen burgers van de Unie zijn en willen terugkeren naar hun land van herkomst en beperkt tot partners van de Frontex-kaderovereenkomsten die geselecteerd zijn bij de oproep tot het indienen van voorstellen 2021/CPF/POST/01.

ARABISCHE REPUBLIEK EGYPTE	Life Makers Foundation	IRARA / Egyptian Youth Council
REPUBLIEK EL SALVADOR	Caritas Int. België / Caritas Santiago de Maria	-
FEDERALE DEMOCRATISCHE REPUBLIEK ETHIOPIË	Caritas Int. België / The Ethiopian Catholic Church Social and Development Commission (ECC SDCO)	IRARA / Positive Action for Development
GEORGIË	Caritas Int. België / Caritas Georgië	-
REPUBLIEK GHANA	Caritas Int. België / AG Care Ghana	-
REPUBLIEK GUINEE	Caritas Int. België / 3 A Enterprises	-
REPUBLIEK INDIA	Caritas Int. België / Caritas India	IRARA / Development and Justice Initiative
REPUBLIEK IRAK	European Technology and Training Center Iraq	-
REPUBLIEK MOLDAVIË	Caritas Int. België / Caritas Moldavië	-
MONGOLIË	Caritas Int. België / Caritas Mongolië	IRARA / PCC
KONINKRIJK MAROKKO	Caritas Int. België / Foundation Orient Occident	-
NOORD-MACEDONIË	Caritas Int. België / CSI Nadez	-
FEDERALE REPUBLIEK NIGERIA	IRARA / Advocacy for inclusion and support initiative	-
ISLAMITISCHE REPUBLIEK PAKISTAN	WELDO	IRARA Pakistan / RSPN
(RUSSISCHE FEDERATIE) ¹²	Caritas Int. België / Caritas Moskou	-
FEDERALE REPUBLIEK SOMALIË	IRARA / Gargaar Relief and Development Organization	-
DEMOCRATISCHE SOCIALISTISCHE REPUBLIEK SRI LANKA	IRARA / Janathakshan	-
GAMBIA	Caritas Int. België / Caritas Gambia	IRARA / The Gambian National Youth Council

¹² Vanwege het aanhoudende gewapende conflict tussen Rusland en Oekraïne en de daarvoor aan Rusland opgelegde sancties is het onduidelijk wanneer in 2022 en daarna re-integratiediensten kunnen worden verleend.

REPUBLIEK TURKIJE	IRARA/ Association of assistance solidarity and support for refugees and asylum seekers	-
OEKRAÏNE ¹³	Caritas Int. België / Caritas Oekraïne	IRARA / Right to Protection
SOCIALISTISCHE REPUBLIEK VIETNAM	IRARA / Center for Supporting Community Development Initiatives	Caritas Int. België / Light Institute

3.2. Re-integratiebijstand in het kader van de JRS

3.2.1. Toelatingscriteria

Hoofdpunten betreffende de toelating:

- Toelatingscriteria
- Verantwoordelijkheden van lidstaten en Frontex
- Ondersteuning bij vrijwillige en gedwongen terugkeer
- Caseopening met terugwerkende kracht (na vertrek)
- Toelatingsbrief voor re-integratiebijstand

Lidstaten zijn bij de indiening van verzoeken voor de JRS van Frontex verantwoordelijk voor de vaststelling van de ontvankelijkheid van terugkeerders¹⁴ op grond van de wetgeving van de lidstaat. Frontex zal de ontvankelijkheid van de cases die door lidstaten in RIAT worden ingediend eveneens toetsen aan de ontvankelijkheidscriteria voor de JRS.

Ondersteuning in het kader van de JRS wordt verleend bij *vrijwillige* of *gedwongen* terugkeer, alsook aan mensen in een kwetsbare situatie.

Cases kunnen met terugwerkende kracht worden ingediend. Dit betekent dat terugkeerders zelfs na aankomst in het land van herkomst een verzoek voor re-integratiebijstand kunnen indienen. De terugkeerder komt pas in aanmerking voor re-integratiebijstand als binnen 6 maanden na de datum van vertrek de case is gestart en het re-integratieplan door de verantwoordelijke lidstaat is goedgekeurd.

Terugkeerders die voorafgaand aan hun gedwongen terugkeer weigeren een aanvraag voor re-integratiebijstand te ondertekenen, kunnen een toelatingsbrief voor re-integratiebijstand toegestuurd krijgen om na hun aankomst ondersteuning te krijgen. Deze brief kan in RIAT worden gedownload via: Subareas, 3. Active Projects, 3.2. Current RIAT projects, 3.2.1. FX JRS 2022. Desgewenst kunnen lidstaten de toelatingsbrief ook afgeven aan mensen die

¹³ Vanwege het aanhoudende gewapende conflict tussen Rusland en Oekraïne is de uitvoering van re-integratiediensten voor onbepaalde tijd opgeschort.

¹⁴ Voor een beter begrip gebruiken we de term "terugkeerder" vanuit het oogpunt van de terugkeerbegeleider/regievoerder. Deze term wordt in het gehele document gebruikt voor onderdanen van derde landen die in aanmerking komen voor re-integratiebijstand in het kader van de JRS.

vrijwillig terugkeren als zij om welke reden dan ook voor hun vertrek geen re-integratiebijstand hebben aangevraagd.

Houd er rekening mee dat onderdanen van derde landen die in een lidstaat een rechtmatig en daarmee legaal verblijf en/of internationale bescherming genieten ingevolge Richtlijn 2011/95/EU¹⁵ of tijdelijke bescherming ingevolge Richtlijn 2001/55/EG niet in aanmerking komen voor re-integratiebijstand in het kader van de JRS van Frontex.

3.2.2. Re-integratiepakketten

Hoofdpunten re-integratiepakketten:

- Pakket na aankomst (tot 3 dagen na aankomst)
- Pakket na terugkeer (12 maanden na aankomst)

De re-integratiebijstand van Frontex omvat 2 pakketten: een pakket na aankomst voor 3 dagen (kortetermijnpakket) en een re-integratiepakket na terugkeer voor maximaal 12 maanden (langetermijnpakket). Lidstaten kunnen per geval voor een van beide pakketten kiezen, bijvoorbeeld alleen een pakket na aankomst of alleen een pakket na terugkeer of beide. Lidstaten kunnen bovendien aanvullende ondersteuning bieden, bovenop de JRS.

De volgende bedragen worden als re-integratiebijstand in het kader van de JRS geboden:

Vorm van re-integratiebijstand	Bedragen per persoon
Pakket na aankomst	Een kosteneenheid per persoon: 615 EUR
Pakket na terugkeer	Drie afzonderlijke kosteneenheden: Eén voor een case/hoofdverzoeker bij vrijwillige terugkeer: 2 000 EUR Eén voor een case/hoofdverzoeker bij gedwongen terugkeer: 1 000 EUR

¹⁵ Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming.

Eén voor elk extra gezinslid (indien het verzoek een
gezin betreft) - hetzelfde bedrag voor vrijwillige en
gedwongen terugkeer:

1 000 EUR

3.2.3. Pakket na aankomst (tot 3 dagen na aankomst in het land van herkomst)

Hoofdpunten pakket na aankomst:

- Categorieën die in aanmerking komen voor kortstondige bijstand

Het pakket na aankomst biedt onmiddellijke bijstand bij aankomst. Deze bijstand wordt voorafgaand aan het vertrek van de onderdaan van een derde land georganiseerd en gecoördineerd door de verantwoordelijke lidstaat en de re-integratiepartner. De levering van deze bijstand valt buiten het re-integratieplan. De kosten van dit pakket bedragen **615 EUR** en komen overeen met 3 keer de gemiddelde dagvergoeding/maximale hotelkosten van de Europese Commissie voor derde landen (205 EUR/dag). Dit pakket kan slechts worden toegekend als de lidstaat de case minimaal 19 kalenderdagen voor vertrek in RIAT start en omvat alle benodigde relevante informatie (bv. vliegtickets, urgente medische behoeften, behoefte aan noodhuisvesting, COVID-19-test na aankomst, verdere vervoersbehoefte enz.).

- **Bijstand in contant geld:** de lidstaat kan besluiten een deel van het pakket na aankomst in contant geld uit te keren. De re-integratiepartner wordt hiervan voorafgaand aan de terugkeer op de hoogte gesteld via RIAT. Terugkeerders kunnen bij beide pakketten (na aankomst en na terugkeer) van bijstand in contant geld gebruikmaken. De lidstaat bepaalt welk deel van de bijstand in contant geld en welk deel in natura wordt uitgekeerd.
- **Ophalen van de luchthaven:** op voorwaarde dat de (lokale) re-integratiepartner voorafgaand aan de geplande terugkeer minimaal **vijf werkdagen** de tijd heeft om dit te organiseren. De contactgegevens van de terugkeerder worden voorafgaand met de (lokale) re-integratiepartner gedeeld om de nodige zaken te kunnen regelen.
- **Verder vervoer:** per geval te beoordelen. De contactgegevens van de terugkeerder worden voorafgaand met de (lokale) re-integratiepartner gedeeld om de nodige zaken te kunnen regelen.
- **Huisvesting bij aankomst:** tijdelijke accommodatie of noodhuisvesting bij aankomst (maximaal 3 dagen) kan door de (lokale) re-integratiepartner worden geregeld. Dit kan al dan niet in combinatie met het ophalen van de luchthaven plaatsvinden. De contactgegevens van de terugkeerder worden voorafgaand met de (lokale) re-integratiepartner gedeeld om de nodige zaken te kunnen regelen. Voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen moet huisvesting zijn gewaarborgd.
- **Medische bijstand bij aankomst:** de lidstaat beoordeelt voor vertrek welke behoeften bestaan. Voor dergelijke bijstand moet worden doorverwezen naar medische professionals. Naar aanleiding daarvan kan het nodig zijn op recept of zonder recept medicijnen te kopen. Urgente behoeften moeten **minimaal**

19 dagen voorafgaand aan de geplande terugkeer kenbaar worden gemaakt. De contactgegevens van de terugkeerder worden voorafgaand aan de terugkeer gedeeld om de nodige zaken te kunnen regelen. Tot dergelijke bijstand kan ook het volgende worden gerekend:

- Quarantainekosten (in dat geval kan het pakket worden gebruikt om de gehele quarantaineperiode te dekken en is het niet tot 3 dagen beperkt).
- **Gezinshereniging voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen:** De (lokale) re-integratiepartner faciliteert het gehele herenigingsproces, houdt hier toezicht op en informeert de lidstaat hieromtrent. De hereniging kan met een gezinslid zijn of met een door de lidstaat aangewezen voogd.

3.2.4. Re-integratiepakket na terugkeer (12 maanden na vertrek uit LS)

Hoofdpunten pakket na terugkeer:

- Categorieën die in aanmerking komen voor langdurige bijstand

Het re-integratiepakket na terugkeer omvat bijstand voor de langere termijn in de periode na de aankomst. De (lokale) re-integratiepartner en de terugkeerder maken hierover samen afspraken tijdens een of meer bijeenkomsten in het land van herkomst. Ook kan al voor vertrek met dit proces worden begonnen en de terugkeerder en de terugkeerbegeleider/regievoerder kunnen hierover (deels) afspraken maken. De verleende re-integratiebijstand en de bijbehorende kosten worden beschreven in het re-integratieplan, dat door de verantwoordelijke lidstaat en Frontex moet worden geaccepteerd en goedgekeurd.

- **Bijstand in contant geld:** de lidstaat kan besluiten een deel van de re-integratiebijstand in contant geld uit te keren. De (lokale) re-integratiepartner wordt hiervan voorafgaand aan de terugkeer op de hoogte gesteld via RIAT. De bijstand in contant geld kan bij beide pakketten worden verleend.
- **Langdurige huisvesting en bijbehorende kosten:** huur, basismeubilair en kosten van renovatie en/of verbouwing kunnen uit de re-integratiebijstand worden bekostigd. Langdurige huisvesting kan worden vergoed voor een periode van **maximaal 12 maanden na vertrek**. Deze periode van 12 maanden gaat in op de dag van vertrek uit de lidstaat. Het omvat tevens de passende huisvesting van kwetsbare groepen (ouderen, slachtoffers van mensenhandel, personen met een beperking enz.).
- **Reguliere medische bijstand:** elke vorm van medische bijstand is gedekt, mits deze binnen het budget en de re-integratieperiode valt. Dit geldt tevens voor kwetsbare groepen.
- **Onderwijs**
  - **Scholing:** schoolgelden of andere onderwijskosten voor zowel kinderen als volwassenen kunnen worden vergoed. De (lokale) re-integratiepartner moet advies verstrekken over en ondersteuning bieden bij het vinden van passende en geschikte scholing. Ook doorverwijzingen en scholing in verband met bijzondere behoeften vallen hieronder.

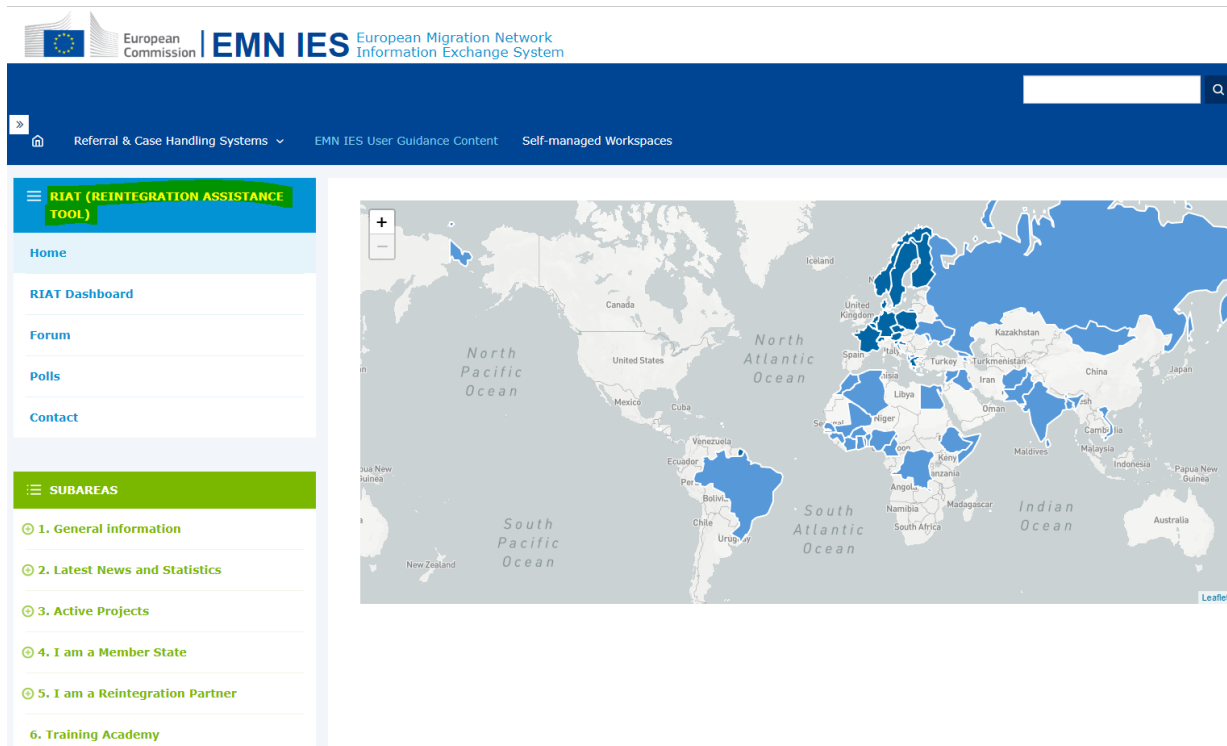
- **Beroepsopleiding:** kosten van beroepsopleidingen kunnen worden vergoed. De (lokale) re-integratiepartner moet advies verstrekken over en ondersteuning bieden bij het vinden van passende en geschikte scholing.
- **Beroepskeuze- en sollicitatiebegeleiding:** de (lokale) re-integratiepartner kan de terugkeerder informeren over de arbeidsmarktsituatie en begeleiden bij sollicitaties. Indien nodig kan hierbij worden doorverwezen naar andere organisaties.
- **Juridisch advies:** dit omvat advies en de doorverwijzing naar organisaties die zijn toegerust voor de concrete behoeften van de terugkeerder. De administratieve bijstand voor het vernieuwen van identiteitsdocumenten en rijbewijzen, het inschrijven van kinderen op school, het vertalen van juridische/medische stukken, het verlenen van bijstand aan alleenstaande minderjarige vreemdelingen in verband met voogdij enzovoorts zijn eveneens inbegrepen. Bij alleenstaande minderjarige vreemdelingen moet zorgvuldig worden gehandeld en is specialistische bijstand vereist.
- **Psychosociale bijstand:** de (lokale) re-integratiepartner kan psychosociale bijstand verlenen. Indien nodig kan de (lokale) re-integratiepartner de terugkeerder naar specialistische organisaties of ziekenhuizen doorverwijzen.
- **Bijstand bij het opzetten van kleine ondernemingen:** de (lokale) re-integratiepartner kan de terugkeerder bijstand verlenen bij de voorbereiding en uitvoering van een ondernemingsproject. Afhankelijk van de behoeften en capaciteiten van de terugkeerder met betrekking tot het opzetten van een bepaalde onderneming, kan de (lokale) re-integratiepartner hierin een kleinere of grotere rol spelen. In ieder geval kan de (lokale) re-integratiepartner de terugkeerder adviseren over eventuele zakelijke ideeën en kunnen zij samen de sterke en zwakke punten van een project beoordelen. De terugkeerder bepaalt uiteindelijk welk type onderneming hij wil opzetten.
- **Gezinshereniging (toezicht):** de (lokale) re-integratiepartner controleert of een hereniging heeft plaatsgevonden, geeft hierover feedback en houdt hierop toezicht.

Alle overige kosten die niet tot de voornoemde categorieën behoren, komen niet in aanmerking voor financiële bijstand van Frontex (d.w.z. inkomstenbelastingen op re-integratiebijstand van derde landen komen niet in aanmerking).

3.3. Werkstroom van de JRS - Casemanagement

3.3.1. Wat is RIAT?

Het dagelijkse beheer van cases verloopt via de **Reintegration Assistance Tool (RIAT)**, een instrument voor re-integratiebijstand. Met deze tool, die is ontwikkeld door de Europese Commissie, worden verzoeken voor het gebruik van de JRS beheerd. **Verzoeken om re-integratiebijstand kunnen alleen via RIAT worden ingediend.** Gegevens kunnen op deze wijze versleuteld worden ingevoerd en overgedragen in overeenstemming met de normen voor gegevensbescherming van de Europese Unie.

3.3.2. Toegang tot RIAT

Om RIAT te kunnen gebruiken hebben terugkeerbegeleiders/regievoerders een EU-inlogcode nodig. Voor het inloggen wordt gebruikgemaakt van tweefactorauthenticatie. De EU-inlogcode kan worden aangevraagd via de website van het European Migration Network Information Exchange System (EMN IES)¹⁶.

Met behulp van de EU-inlogcode en na een training over RIAT kunnen terugkeerbegeleiders/regievoerders cases in dit systeem invoeren. Deze training wordt in samenwerking met de lidstaten georganiseerd en gegeven door het RIAT-team, dat onderdeel is van de RRF, de faciliteit voor terugkeer en re-integratie die onder het ICMPD ressorteert. Trainingsverzoeken kunnen worden ingediend via ECRET.JRS@frontex.europa.eu.

Zonder een EU-inlogcode en training kunnen terugkeerbegeleiders/regievoerders geen gebruik maken van de JRS.

De operationele werkstroom van de re-integratiebijstand is via RIAT onderverdeeld in drie verschillende sleutelmomenten (Key Moments - KM).

¹⁶ [European Migration Network Information Exchange System \(europa.eu\)](https://www.emn-ies.europa.eu/)

EU Login
One account, many EU services

English (en)

Sign in to continue

Enter your e-mail address or unique identifier

[Create an account](#) [Next >](#)

Or

- [Sign in with your eID](#)
- [Sign in with Facebook](#)
- [Sign in with Twitter](#)
- [Sign in with Google](#)

Easy, fast and secure: download the EU Login app

Download on the App Store | GET IT ON Google Play

About EU Login Cookies Privacy Statement Contact Help

European Union | EU institutions

9.3.1-dn3p | 4 ms

Powered by European Commission

3.3.3. Terugkeer- en re-integratiecounselling vóór vertrek

Hoofdpunten counselling vóór vertrek:

- Het indienen van een verzoek in RIAT
- Het aanvraagformulier

De lidstaat controleert de ontvankelijkheid van de terugkeerder overeenkomstig de ontvankelijkheidscriteria van Frontex (zie paragraaf 3.2.1) betreffende de **ontvankelijkheid van de terugkeerder**.

De terugkeerbegeleider/regievoerder of de bevoegde functionaris zorgt dat de terugkeerder over voldoende informatie kan beschikken met betrekking tot de mogelijkheden en procedures om bijstand na aankomst en na terugkeer te ontvangen in het kader van de JRS van Frontex.

Frontex verstrekt uitgebreide informatie over de JRS via RIAT en de website van Frontex.

Verzoek (Key Moment 1)

Een case kan worden gestart door een overheidsinstantie van een lidstaat of door de (lokale) re-integratiepartner na terugkeer (cases met terugwerkende kracht) als de terugkeerder heeft aangegeven re-integratiebijstand te willen ontvangen. Cases met terugwerkende kracht volgen dezelfde werkstroom en moeten door de lidstaat worden goedgekeurd alvorens met een re-integratieplan kan worden begonnen.

Alvorens persoonsgegevens van de terugkeerder te verzamelen, moet de terugkeerbegeleider/regievoerder ervoor zorgen dat de terugkeerder relevante informatie ontvangt over de verwerking van zijn of haar persoonsgegevens (sectie 2 van het aanvraagformulier) en dat alle op het aanvraagformulier vermelde personen toestemming geven voor de verwerking van persoonsgegevens.

De lidstaat stelt het bedrag vast dat met de re-integratiebijstand gemoeid is en dient het verzoek in RIAT in. Het bedrag voor re-integratiebijstand mag niet lager zijn dan dat van de Frontex-pakketten (zie paragraaf 2.3.2). De lidstaat kan indien nodig de re-integratiebijstand aanvullen (Top-up). Alle cases die in aanmerking komen voor JRS, moeten in RIAT worden ingevoerd alvorens zij verder in behandeling kunnen worden genomen.

RIAT-aanvraagformulier

Het RIAT-aanvraagformulier kan in RIAT worden gedownload via: **Subareas, 3. Active Projects, 3.2. Current RIAT projects, 3.2.1. FX JRS 2022.**

Dit formulier moet worden gebruikt in het geval dat een terugkeerbegeleider/regievoerder tijdens een counsellingsessie niet over een goede internetverbinding beschikt of geen toegang heeft tot RIAT (bv. in een detentiecentrum met toegangsbeperkingen voor wifi en internet). Omdat het aanvraagformulier een weerspiegeling is van de verzoekprocedure in RIAT, kan het worden gebruikt om alle relevante gegevens te verzamelen die later nodig zijn om een case in RIAT aan te maken.

Het aanvraagformulier bevat de volgende onderdelen:

Sectie	Inhoud - vereiste informatie	Verplicht te scannen en te uploaden
1	Caseregistratie	Ja
1.1	ID en gezinssamenstelling	Ja
1.2	Gezamenlijk terugkerende gezinsleden	Ja
1.3	Gezamenlijk terugkerende kinderen	Ja
2	Toestemmingsformulier (gegevensbescherming)	Ja
3	Reis- en re-integratie-informatie	- (invullen in RIAT)
4	Re-integratiebudget	- (invullen in RIAT)
5	Contact met terugkeerder	- (invullen in RIAT)
6	Vorbereiding van het re-integratieplan	- (invullen in RIAT)
7	Middelen en vaardigheden	- (invullen in RIAT)
8	Beoordeling door de terugkeerbegeleider/regievoerder	- (invullen in RIAT)

De eerste 5 secties (1, 1.1, 1.2, 1.3 en 2) van het aanvraagformulier **moeten worden ingevuld, ondertekend en geüpload in RIAT**. De rest van het formulier kan worden gebruikt om de benodigde gegevens te verzamelen als de **terugkeerbegeleider/regievoerder** deze niet direct op de hiervoor beschreven wijze in RIAT kan uploaden.

Raadpleeg voor een nadere toelichting op de voor het verzoek benodigde informatie paragraaf 4 (FAQ's).

Nadat de lidstaat het verzoek heeft ingediend, wordt het doorgestuurd naar Frontex om vervolgens te worden goedgekeurd of afgewezen. Deze goedkeuring of afwijzing vindt plaats naar aanleiding van de controle die Frontex uitvoert met betrekking tot de ontvankelijkheid, de kwaliteit en de volledigheid van het verzoek. Na goedkeuring wordt de case ter goedkeuring doorgestuurd naar de re-integratiepartner. Als KM 1 door de re-integratiepartner is goedgekeurd, gaat de case in RIAT over naar KM 2.

Het verzoek moet worden ingediend **minimaal**:

- **14 kalenderdagen** voor het vertrek van de terugkeerder om het pakket na terugkeer te ontvangen;
- **19 kalenderdagen** voor het vertrek van de terugkeerder om het pakket na aankomst te ontvangen (zie paragraaf 3.3.6 over timers).

In RIAT zijn automatische timers aanwezig om ervoor te zorgen dat cases in een bepaalde fase van het proces niet worden “vergeten” of “blijven hangen”. Als een case in RIAT niet door de gebruiker wordt afgewezen of goedgekeurd, wordt de case na een bepaald aantal dagen automatisch goedgekeurd. Het voornoemde aantal dagen voor het indienen van een verzoek vóór vertrek is het totale aantal dagen waarna RIAT automatisch tot goedkeuring overgaat als een gebruiker de case niet zelf handmatig en proactief goedkeurt. Nadat het verzoek is ingediend, verloopt alle communicatie via RIAT. De (lokale) re-integratiepartner controleert het verzoek en keurt dit goed als het in overeenstemming is met de bepalingen van de kader-partnerschapsovereenkomst¹⁷ en de specifieke overeenkomsten tussen Frontex en de re-integratiepartner. Indien het verzoek niet in overeenstemming is met die bepalingen, kan de re-integratiepartner het verzoek afwijzen onder vermelding van een uitvoerige motivatie. In het geval dat het verzoek wordt afgewezen, kan de lidstaat de nodige wijzigingen in het verzoek aanbrengen en het opnieuw indienen of wordt het verzoek ingetrokken.

Nadat het verzoek is goedgekeurd wordt het, indien van toepassing, door de re-integratiepartner aan de lokale re-integratiepartner overgedragen. De (lokale) re-integratiepartner moet op grond van de informatie die van de lidstaat is ontvangen een notitie in RIAT maken om te bevestigen dat de onderdaan van het derde land daadwerkelijk in het land van herkomst is aangekomen.

3.3.4. Terugkeer

Het organiseren van de terugkeer naar het land van herkomst valt buiten het toepassingsgebied van de JRS en wordt doorgaans door de lidstaat gedaan. Frontex kan echter bijstand verlenen door het gebruik van de toepassing voor terugkeer van Frontex (FAR). Het wordt de lidstaten sterk aanbevolen van de FAR gebruik te maken bij het boeken van vluchten voor terugkeerders, waarbij moet worden opgemerkt dat het gebruik van de FAR per lidstaat kan verschillen. Terugkeerbegeleiders/regievoerders moeten rekening houden met de nationale eisen en procedures voor het boeken en verkrijgen van vliegtickets voor de terugkeer.

¹⁷ Kader-partnerschapsovereenkomsten naar aanleiding van de oproep tot het indienen van voorstellen voor kader-partnerschapsovereenkomsten voor re-integratiebijstand 2021/CFP/POST/01. Voor meer informatie: Subsidies (europa.eu) (<https://frontex.europa.eu/about-frontex/grants/>)

3.3.5. Na aankomst/na terugkeer

Hoofdpunten na aankomst/na terugkeer:

- Voorbereiding en uitvoering van het re-integratieplan

Vorbereiding van het re-integratieplan (Key Moment 2)

Na aankomst in het land van herkomst moet de terugkeerder contact opnemen met de (lokale) re-integratiepartner. De terugkeerder behoudt tot **6 maanden na de datum van vertrek** het recht op het re-integratiepakket. Dit betekent dat het re-integratieplan binnen dit tijdsbestek door de verantwoordelijke lidstaat moet worden goedgekeurd. De (lokale) re-integratiepartner moet de lidstaat informeren en de datum van het eerste contact in RIAT registreren (via de opmerkingenfunctie van RIAT). Indien er na het verstrijken van de termijn van 6 maanden geen handeling heeft plaatsgevonden, wordt de case automatisch gesloten.

Als de terugkeerder binnen **vier weken na de datum van vertrek** geen contact met de (lokale) re-integratiepartner heeft opgenomen, zal deze proactief trachten met de terugkeerder in contact te komen. Teneinde dit te vergemakkelijken, moet de lidstaat contactgegevens van de terugkeerder in het land van herkomst verstrekken.

Zodra contact is gelegd, organiseert de (lokale) re-integratiepartner een of meer bijeenkomsten waarin beide partijen samen aan de ontwikkeling van het re-integratieplan werken. Het re-integratieplan moet worden opgesteld volgens het RIAT-model, de eisen van de lidstaat en, indien mogelijk, de wensen en belangen van de terugkeerder. Wanneer het re-integratieplan door Frontex is goedgekeurd, moet het vervolgens door de lidstaat worden beoordeeld en goedgekeurd. De lidstaat heeft vervolgens 7 kalenderdagen om een reactie te geven. Indien dit niet gebeurt, dan wordt het re-integratieplan in RIAT automatisch goedgekeurd.

In KM 2 controleert Frontex of het ingediende re-integratieplan overeenkomt met de ontvankelijke activiteiten in het kader van de JRS. Als een re-integratieplan door Frontex of de lidstaat wordt afgewezen, wordt het naar de re-integratiepartner teruggestuurd om wijzigingen in het plan aan te brengen en het opnieuw in te dienen. Afwijzingen moeten naar behoren worden gemotiveerd.

Uitvoering van het re-integratieplan

Na de goedkeuring van het re-integratieplan begint de (lokale) re-integratiepartner met de uitvoering ervan. Het re-integratiebudget wordt dan uitgegeven. Om het re-integratieproces uit te voeren en hierop toezicht te houden, neemt de (lokale) re-integratiepartner zo vaak als nodig is contact op met de terugkeerder. De (lokale) re-integratiepartner moet voor de terugkeerder beschikbaar blijven voor aanvullende vragen en bijstand. De (lokale) re-integratiepartner moet de lidstaat informeren en de datums waarop er contact is geweest met de terugkeerder in RIAT registreren (via de opmerkingenfunctie van RIAT).

Opmerking: De terugkeerder heeft vanaf de datum van vertrek 12 maanden de tijd om de re-integratie te voltooien en het goedgekeurde re-integratiebudget te gebruiken. De toegekende gelden moeten binnen dat tijdsbestek worden gebruikt om voor vergoeding in aanmerking te komen.

3.3.6. RIAT-timers

Timers moeten er in RIAT voor zorgen dat binnen het tijdsbestek dat voor de re-integratie staat, vooruitgang in cases wordt geboekt. Zodra de vooraf vastgestelde tijd is verstreken, wordt de case automatisch goedgekeurd en gaat die over naar de volgende status in RIAT.

Overzicht van timers in RIAT voor elke gebruiker en KM's

RIAT-gebruiker terugkeerder	of	KM 1 (verzoek)	KM 2 (re-integratieplan)	KM 3 (eindverslag)
Terugkeerder	-		6 maanden na datum van vertrek ¹⁸	12 maanden na datum van vertrek
Lidstaat		7 dagen voor goedkeuring	7 dagen voor goedkeuring	3 maanden voor goedkeuring
Re-integratiepartner		7 dagen voor goedkeuring	7 dagen voor goedkeuring	-
Frontex		7 dagen voor goedkeuring	7 dagen voor goedkeuring	30 dagen voor goedkeuring

4. Veelgestelde vragen (FAQ's)

4.1. Vragen over de kwaliteit van de gegevensinvoer

4.1.1. Hoe uitgebreid moet in algemene zin een verzoek zijn om succesvol te zijn?

Om op maat re-integratiebijstand te kunnen leveren, moet de (lokale) re-integratiepartner voldoende informatie hebben over de directe en specifieke behoeften van de terugkeerders. Dat geldt vooral voor terugkeerders die kwetsbaar zijn (door analfabetisme, beperkingen, medische problemen, mensenhandel, zwangerschap enz.).

De door de terugkeerbegeleider/regievoerder in RIAT ingevoerde informatie moet uitvoerig genoeg zijn om de (lokale) re-integratiepartner in staat te stellen voor aankomst de nodige bijstand voor te bereiden, zonder dat aanvullende vragen hoeven te worden gesteld.

Alle met een rode * aangegeven onderdelen moeten worden ingevuld. Als een van deze vereiste velden niet wordt ingevuld, verschijnt een notificatie met aanwijzingen over de ontbrekende informatie.

¹⁸ Als het re-integratieplan niet binnen 6 maanden na de datum van vertrek in RIAT is ingediend, wordt de case in RIAT gesloten en kan het re-integratiepakket niet worden toegewezen.

4.1.2. Wie moet het toestemmingsformulier ondertekenen?

Een ondertekend toestemmingsformulier is vereist om een verzoek te kunnen verwerken en persoonsgegevens te kunnen delen met de (lokale) re-integratiepartner, in overeenstemming met de normen voor gegevensbescherming van de Europese Unie. Houd er rekening mee dat elke volwassene waarvoor het verzoek wordt ingediend, door middel van dit formulier zijn of haar toestemming dient te verlenen. Het is onvoldoende als een volwassen gezinslid toestemming verleent voor zijn of haar echtgenote/echtgenoot of volwassen kinderen waarvoor het verzoek geldt.

4.1.3. Welke gegevens zijn nodig voor cases met medische problematiek?

Cases met medische problematiek vereisen speciale aandacht en hiervan is bij het grootste deel van alle kwetsbare terugkeerders sprake. De (lokale) re-integratiepartner moet over de volgende informatie kunnen beschikken:

- In algemene zin moeten alle medische gegevens, indien mogelijk, volgens het Latijnse alfabet zijn geschreven of vertaald zijn in het Engels.
- Diagnoses.
- Behandelingsplannen.
- Medicijnlijst (niet ouder dan 6 maanden), bij voorkeur met een specificatie van de stoffen (werkzame stoffen) in de medicijnen.
- Speciale directe medische behoeften bij aankomst (bv. dialyse).
- Mobiliteitsproblemen waardoor extra zorg nodig is bij het ophalen van de luchthaven (bv. terugkeerder zit in een rolstoel of loopt met een rollator).
- Eventuele beperkingen, zoals doofheid, visuele beperkingen.

4.1.4. Welke gegevens zijn nodig voor cases met psychische of psychosociale problematiek?

Bij cases van mensen met psychische of psychosociale problemen kan de (lokale) re-integratiepartner voor extra uitdagingen komen te staan. Naast de voornoemde eisen is het van belang dat de beoordeling van de terugkeerbegeleider/regievoerder van de volgende aspecten wordt meegenomen:

- Staat de terugkeerder bekend als iemand die agressief en niet-meewerkend gedrag vertoont?
- Is er sprake van niet-meewerkend gedrag tijdens counsellingbijeenkomsten?
- Staat de terugkeerder bekend als iemand die gevaarlijk is voor zichzelf of anderen?
- Familiebanden (hulp in land van herkomst) → Eventuele informatie over familie die ondersteuning kan bieden in het land van herkomst. Aan de hand van deze informatie kan de lokale re-integratiepartner beter bepalen of de terugkeerder naar een passende staatsinstelling moet worden verwezen.

4.1.5. Welke gegevens zijn nodig voor cases waarbij sprake is van zwangerschap?

Zwangere vrouwen kunnen bij aankomst specifieke behoeften hebben, afhankelijk van de vermoedelijke bevallingsdatum en hun algemene gezondheidstoestand. Daarom is de volgende informatie van belang:

- De vermoedelijke bevallingsdatum, bij voorkeur middels een doktersverklaring (in het Engels).
- Zwangerschapsdossiers (met eventuele medische problemen).
- Familiebanden (hulp in land van herkomst).

4.1.6. Welke gegevens zijn nodig voor cases met onderwijsbehoeften?

De terugkeer in het onderwijssysteem van het land van herkomst kan problemen opleveren voor gezinnen met kinderen die meerdere jaren in een ander onderwijssysteem in het buitenland hebben gefunctioneerd. Hiervoor is de volgende informatie nodig:

- Welke talen spreken de kinderen?
- Schooldossiers, bij voorkeur vertaald.
- Specifieke behoeften van de kinderen (bv. bij autisme).

4.1.7. Welke gegevens zijn nodig voor het ophalen van de luchthaven?

Om ervoor te kunnen zorgen dat de terugkeerder probleemloos wordt vervoerd vanaf de luchthaven, heeft de (lokale) re-integratiepartner de volgende informatie nodig:

- Vluchtgegevens: vertrekdatum, aankomstdatum en -tijd, eindbestemming en vluchtnummer.
- Indien mogelijk en als verder vervoer nodig is:
- Naam van de hoofdverzoeker; bij voorkeur een identiteitsbewijs met een recente foto om de terugkeerders bij aankomst te kunnen ophalen.
- Telefoonnummer voor contact met de terugkeerder, voor het geval de re-integratiepartner de terugkeerder op de luchthaven niet kan vinden.

4.1.8. Welke gegevens zijn nodig voor noodhuisvesting?

Elke terugkeerder heeft andere behoeften en verwachtingen ten aanzien van noodhuisvesting. Om misverstanden en conflicten tussen de (lokale) re-integratiepartner en de terugkeerder te voorkomen, moeten de wensen van de terugkeerder kenbaar worden gemaakt. Anderzijds moet de terugkeerder duidelijk worden gemaakt dat er geen garanties zijn dat de tijdelijke huisvesting aan zijn of haar wensen voldoet (wat betreft standaard voorzieningen en mogelijkheden om te koken). Het belangrijkste doel van tijdelijke huisvesting is dat de terugkeerder na aankomst niet op straat of op een onveilige plek hoeft te verblijven.

- Hoe lang is deze huisvesting nodig (1, 2 of 3 dagen)?
- Welk type accommodatie is nodig (hotel, appartement met kookmogelijkheden, hostel)?

4.1.9. Welke gegevens zijn nodig voor verder vervoer?

Vanwege lokale omstandigheden (bv. beperkt spoor netwerk of het ontbreken van openbaar vervoer) kan het verdere vervoer in sommige landen van herkomst problemen opleveren. In gevallen waarin de eindbestemming ver weg ligt, moet voorafgaand aan de terugkeer al privévervoer worden geregeld of overeengekomen. Om ervoor te kunnen zorgen dat verder vervoer bij aankomst beschikbaar is, heeft de (lokale) re-integratiepartner de volgende informatie nodig:

- Wat is de precieze eindbestemming (naam van het dorp of de stad, liefst met het volledige adres)?
- Welk vervoersmiddel heeft de voorkeur (trein, vliegtuig, bus of taxi)?
- Hoeveel bagage heeft de persoon/het gezin bij zich?

4.2. Vragen over de aanvraagprocedure

4.2.1. Hoe lang duurt een antwoord op de ontvankelijkheidscontrole voor de JRS?

In RIAT zijn automatische timers aanwezig om ervoor te zorgen dat een case in een bepaalde fase niet blijft hangen door inactiviteit van de gebruiker. Nadat een case door een terugkeerbegeleider/regievoerder is ingevoerd, worden de kwaliteit van de gegevensinvoer, de ontvankelijkheid en de kwaliteit van de case gecontroleerd. Vervolgens wordt de case doorgestuurd naar de betreffende coördinator van de lidstaat. Deze coördinator controleert nogmaals of alle vereiste gegevens zijn ingevoerd en de benodigde documenten zijn geüpload. Zodra de case door de coördinator van de lidstaat is goedgekeurd en is doorgestuurd naar Frontex, zal de ontvankelijkheidscontrole maximaal 14 of 19 kalenderdagen in beslag nemen (zie paragraaf 3.3.6 over timers). In de praktijk zal het goedkeuringsproces sneller verlopen, omdat Frontex voor de goedkeuring van cases maximaal 7 dagen nodig heeft.

4.2.2. Wat houden de deadlines van 19 en 14 dagen voor vertrek in?

Zoals eerder beschreven zijn in RIAT automatische timers aanwezig die ervoor zorgen dat cases naar de volgende fase (Key Moment) overgaan als zij niet op een bepaald punt worden afgewezen. Het maximum aantal dagen hiervoor als er geen handmatige goedkeuring plaatsvindt is 19 dagen vóór vertrek voor cases met bijstand na aankomst en 14 dagen voor cases waarbij dat niet het geval is. In de praktijk vindt het goedkeuringsproces echter sneller plaats als alle benodigde informatie op de juiste wijze is aangeleverd.

4.2.3. Is het mogelijk om vóór vertrek contact op te nemen met de lokale re-integratiepartner?

Zodra Frontex een case heeft goedgekeurd, wordt die doorgestuurd naar de (lokale) re-integratiepartner. Casegerelateerde vragen kunnen altijd in RIAT door de terugkeerbegeleider/regievoerder worden beantwoord door middel van de opmerkingenfunctie. Als een **nieuwe opmerking** is toegevoegd, kunnen de terugkeerbegeleider/regievoerder, de lidstaat en de (lokale) re-integratiepartner dat zien aan een **rode stip onder het opmerkingensymbool**. De re-integratiepartner kan benaderd worden via de Frontex Help Desk (ECRET.JRS@frontex.europa.eu) of via de coördinatoren van de lidstaat in RIAT.

Indien een urgente noodzaak bestaat om contact op te nemen met de (lokale) re-integratiepartner, bijvoorbeeld in het geval van kwetsbare personen, kan de terugkeerbegeleider/regievoerder de contactgegevens opzoeken in de landeninformatiefolders, waarna vóór vertrek een bijeenkomst tussen de terugkeerder en de (lokale) re-integratiepartner kan worden georganiseerd of ingepland.

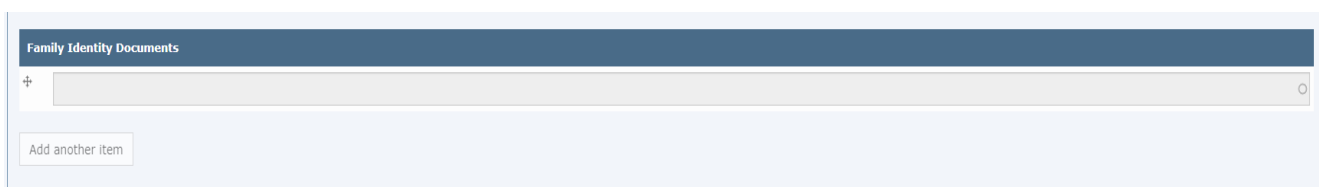
Dit is echter alleen mogelijk als een case is goedgekeurd. Alle communicatie die moet plaatsvinden voordat een case wordt geaccepteerd, verloopt via e-mail. Communicatie waarbij persoonsgegevens worden vermeld, kan echter alleen beveiligd en versleuteld plaatsvinden. **In geen geval** mogen de (lokale) re-integratiepartner en de terugkeerbegeleider/regievoerder e-mails met persoonsgegevens met elkaar uitwisselen.

4.2.4. Is het mogelijk de vertrekdatum in RIAT te wijzigen?

Ja, het is mogelijk de vertrekdatum in RIAT te wijzigen. De terugkeerbegeleider/regievoerder kan op het moment dat het verzoek wordt ingediend een voorlopige vertrekdatum invoeren. Belangrijk om te weten is dat **de precieze vertrekdatum minimaal 5 kalenderdagen van tevoren bij de (lokale) re-integratiepartner bekend moet zijn, anders komt de terugkeerder niet in aanmerking voor bijstand na aankomst**.

4.2.5. Is het mogelijk een verzoek om re-integratiebijstand in te dienen zonder identiteitsdocumenten?

Omdat de terugkeer van een onderdaan van een derde land zonder identificatiedocumenten niet mogelijk is, moeten alle onderdanen van een derde land die in aanmerking komen voor re-integratiebijstand een identificatiedocument bezitten. Dat kan een paspoort, een identificatieformulier, een laissez-passer of een ander wettelijk erkend reisdocument zijn. Ongeacht de case moet het betreffende document in RIAT worden geüpload onder 'Family Identity Documents' (gezinsidentiteitsdocumenten).

4.2.6. Is het verplicht het identificatiedocument te uploaden tijdens de caseregistratie?

Nee, identificatiedocumenten hoeven niet te worden geüpload als de case wordt aangemaakt. Identificatiedocumenten moeten echter wel zijn geüpload voordat de case van de lidstaat naar Frontex overgaat in KM 1. Dit betekent dat deze documenten uiterlijk 19 of 14 dagen voor vertrek moeten zijn geüpload.

In het geval dat reisdocumenten door de autoriteiten van een derde land pas enkele dagen voor vertrek worden afgegeven en de case al naar de re-integratiepartner is overgegaan, moet een scan van het document, zodra dit beschikbaar is, via de opmerkingenfunctie worden geüpload als bijlage bij een opmerking.

4.2.7. Is het verplicht het verstrekte pdf-aanvraagformulier te gebruiken en in RIAT te uploaden?

Het papieren aanvraagformulier moet worden gebruikt als een terugkeerbegeleider/regievoerder tijdens een counsellingsessie geen toegang tot RIAT heeft. Hierin komt de informatie te staan die in RIAT moet worden ingevoerd.

Het aanvraagformulier moet ook door de (lokale) re-integratiepartner worden gebruikt als een case vanuit het land van herkomst wordt gestart. Vanuit dat perspectief zijn de secties 1 en 2 altijd verplicht, omdat hierin de identificatiegegevens en het toestemmingsformulier staan. De rest is voor de papieren versie niet verplicht, maar kan in RIAT worden ingevuld. In RIAT kan een invulbaar pdf-formulier worden gedownload.

Dit aanvraagformulier komt vanzelfsprekend precies overeen met het aanvraagformulier in RIAT en de informatie moet in RIAT in de betreffende velden worden ingevuld. Tevens kan de papieren versie (secties 3 tot en met 8) door een terugkeerbegeleider/regievoerder worden gebruikt om de vereiste gegevens te verzamelen. Deze gegevens kunnen dan later door de terugkeerbegeleider/regievoerder of iemand anders in RIAT worden ingevoerd. Deze secties hoeven dan ook niet verplicht te worden geüpload als gescande pdf.

4.3. Vragen over het pakket na aankomst

4.3.1. Waar moet ik in RIAT het pakket na aankomst invullen?

Op dit moment heeft RIAT geen extra veld 'post-arrival package' (pakket na aankomst). Dit moet worden ingevuld in de sectie 'Reintegration Budget' (re-integratiebudget) onder de categorie 'Other, please specify' (Overig, a.u.b. specificeren) en worden gemarkeerd als pakket na aankomst of bij de bijstand waarom bij aankomst wordt verzocht.

Other, please specify	615,00	To be used for airport pick up and transportation to home adress
In cash payments	0,00	

4.3.2. Welk deel van het pakket na aankomst en het re-integratiepakket kan in contant geld worden uitgekeerd?

Voor de JRS legt Frontex de lidstaten geen beperking op voor de hoeveelheid contant geld die zij aan onderdanen van derde landen kunnen uitkeren. Lidstaten mogen dit op basis van hun eigen wetgeving of interne procedures zelf beslissen. De terugkeerbegeleider/regievoerder moet aan de hand van nationale bepalingen beoordelen in hoeverre bijstand in contant geld kan worden verleend.

Desondanks **geeft Frontex het dringende advies niet alle bijstand in contant geld uit te keren**, omdat dit een aanzuigende werking kan hebben.

4.3.3. Door wie wordt de bijstand in contant geld aan de terugkeerder uitbetaald?

De bijstand in contant geld is onderdeel van de bijstand na aankomst of de re-integratiebijstand en wordt na aankomst door de (lokale) re-integratiepartner in het land van herkomst uitgekeerd. Als vóór vertrek niet is verzocht om de terugkeerder van de luchthaven op te halen, moet de terugkeerder zelfstandig proactief contact met de (lokale) re-integratiepartner opnemen om de bijstand in ontvangst te kunnen nemen.

4.3.4. Hoe kan na aankomst contact worden gelegd met de re-integratiepartner?

Voor vertrek moet de terugkeerbegeleider/regievoerder de landeninformatiefolder met daarin het adres en de contactgegevens van de (lokale) re-integratiepartner aan de terugkeerder verstrekken. De terugkeerder kan de toelatingsbrief voor re-integratiebijstand downloaden in RIAT. Als de terugkeerder binnen vier weken na vertrek geen contact met de (lokale) re-integratiepartner heeft opgenomen, wordt deze verzocht proactief contact met de terugkeerder te zoeken. **Daarom is het cruciaal dat de contactgegevens van de terugkeerder die in RIAT staan correct zijn.** Als de terugkeerder een ander mobiele telefoonnummer heeft gekregen en geen geldig adres heeft in het land van herkomst, is het onmogelijk contact met hem of haar op te nemen.

4.3.5. Is het mogelijk vóór vertrek bijstand in contant geld te verlenen als onderdeel van het re-integratiebudget in het kader van de JRS?

In aanvulling op de JRS kunnen lidstaten altijd vóór vertrek bijstand in contant geld verlenen vanuit hun eigen nationale budgetten of het AMIF. Dergelijke bijstand vóór vertrek maakt geen deel uit van de JRS en wordt niet

door Frontex vergoed. Er kan alleen na aankomst in het land van herkomst bijstand in het kader van de JRS worden verleend. De contante bedragen worden door de lokale re-integratiepartners in het land van herkomst uitgekeerd.

4.3.6. Welke voorwaarden voor ontvankelijkheid gelden voor cases die met terugwerkende kracht worden ingediend en wat is de werkstroom?

Voor cases die met terugwerkende kracht worden ingediend gelden dezelfde ontvankelijkheidscriteria als cases die vóór de vertrekkdatum in RIAT zijn ingevoerd. Elke terugkeerder kan in het land van herkomst een verzoek om re-integratiebijstand indienen door contact op te nemen met de re-integratiepartner. Alle gegevens worden door de re-integratiepartner in RIAT ingevoerd en moeten door de verantwoordelijke lidstaat en Frontex worden goedgekeurd. Het re-integratieplan moet verplicht binnen de eerste 6 maanden na de vertrekkdatum worden ingediend. Voor cases die met terugwerkende kracht zijn ingediend, geldt eveneens dat het re-integratieproces binnen 12 maanden na de vertrekkdatum moet zijn voltooid.

4.3.7. Bestaat er ook een pakket na aankomst voor cases die met terugwerkende kracht zijn ingediend?

Nee, voor cases die na de vertrekkdatum zijn ingediend, bestaat niet de mogelijkheid om bijstand na aankomst te ontvangen (Post-Arrival).

4.3.8. Hoe wordt het pakket na aankomst in de praktijk verstrekt?

De re-integratiepartner is verantwoordelijk om het pakket na aankomst aan de terugkeerder te verstrekken en zorg te dragen voor de uitvoering van de eerder overeengekomen diensten, zoals het ophalen van de luchthaven, noodhuisvesting enzovoorts. In gevallen waarin het pakket na aankomst van de lidstaat volledig in contant geld moet worden uitgekeerd, moet de terugkeerder binnen 3 kalenderdagen na de dag van vertrek contact opnemen met de re-integratiepartner om de bijstand in contant geld te ontvangen.

Zoals eerder beschreven moet het veld 'Other, please specify' (Overig, a.u.b. specificeren) in RIAT KM 1 (re-integratiebudget) worden gebruikt om de activiteiten te beschrijven die onder het pakket na aankomst vallen.

4.3.9. Wat te doen bij verder vervoer als terugkeerders hun plan wijzigen?

(Indien de terugkeerder op het laatste moment de eindbestemming na aankomst wijzigt.)

De terugkeerbegeleider/regievoerder is alleen verantwoordelijk voor het vaststellen van de noodzaak om de 3-daagse bijstand na aankomst te verstrekken om, waar mogelijk, in grote lijnen te kunnen bepalen welke urgente behoeften er bestaan. Verder is het de verantwoordelijkheid van de lidstaat om de (lokale) re-integratiepartner voldoende te informeren, zodat deze zichzelf kan voorbereiden om de benodigde bijstand te verlenen. In het geval dat de bestemming van verder vervoer wordt gewijzigd, kan de lokale re-integratiepartner daarvoor bij aankomst gemakkelijk een oplossing bedenken. Indien er annuleringskosten moeten worden betaald of wanneer het ticket niet wordt terugbetaald, zal het betreffende bedrag op het pakket na aankomst in mindering worden gebracht.

Als de terugkeerder voor vertrek van gedachten verandert, kan de lokale re-integratiepartner hiervan door middel van de opmerkingenfunctie van RIAT op de hoogte worden gesteld.

4.3.10. Wat gebeurt er als de terugkeerder langer dan 3 dagen tijdelijke huisvesting nodig heeft?

Met name in gevallen waarin de terugkeerder tevens een verzoek voor een re-integratiepakket heeft ingediend. Is het dan mogelijk de kosten van een langer verblijf vanuit het pakket na terugkeer te financieren?

In theorie is dat mogelijk. Als de tijdelijke huisvesting langer duurt dan 3 dagen en de kosten lager zijn dan van toepassing op dit pakket, dan kunnen de daaropvolgende nachten eveneens vanuit het pakket na terugkeer worden gefinancierd. Er moet echter rekening mee worden gehouden dat niets vanuit het pakket na terugkeer kan worden uitbetaald voordat het re-integratieplan door de re-integratiepartner is voltooid en is goedgekeurd door Frontex en de verantwoordelijke lidstaat. Indien het re-integratieplan kan worden voltooid en goedgekeurd binnen de 3 dagen die van toepassing zijn op het pakket na aankomst, is het haalbaar om de daaropvolgende nachten te financieren vanuit het pakket na terugkeer.

Omdat dit mogelijk moeilijk te realiseren is, is het advies de eerste 3 nachten vanuit het pakket na aankomst te financieren en de overige nachten door middel van contant geld. De terugkeerder kan de accommodatie voor de volgende nachten dan contant betalen tot het re-integratieplan is goedgekeurd. In sommige lidstaten ontvangen terugkeerders voorafgaand aan de terugkeer extra contant geld dat zij ook kunnen gebruiken om extra nachten te betalen.

Indien dit, gezien de situatie, correct wordt onderbouwd en gerechtvaardigd en alle belanghebbenden hiervan op de hoogte zijn gebracht, kunnen Frontex, de lidstaat en de re-integratiepartner samenwerken om het re-integratieplan en de goedkeuring ervan te bespoedigen.

4.4. Vragen over het pakket na terugkeer

4.4.1. Waar moet ik in RIAT het pakket na terugkeer invullen?

Kies 'Yes' in het vak 'Is the reintegration budget defined prior to return?' (Is het re-integratiebudget vóór de terugkeer vastgesteld?) om de bedragen in te vullen die bestemd zijn voor re-integratie. Vervolgens zal in RIAT een vak worden geopend met de categorieën die voor bijstand in aanmerking komen.

Als de terugkeerder nog niet weet waaraan hij of zij het budget wil spenderen en dit na aankomst samen met de re-integratiepartner wil bepalen, moet de categorie 'To be defined post-arrival' (Te bepalen na aankomst) worden ingevuld.

Is the reintegration budget defined prior to return? *

Yes

Reintegration budget	Budgeted Amount (EUR)	Short description
To be defined post-arrival	2000,00	
Income-generating activity	0,00	
Purchase of professional equipment	0,00	
Vocational training/education for adults	0,00	

Welk deel van het pakket na terugkeer kan in contant geld worden uitgekeerd?

Zoals eerder beschreven bepaalt de lidstaat welk deel van het pakket na aankomst of het pakket na terugkeer bestemd is voor bijstand in contant geld. Hoewel het lidstaten wordt afgeraden de volledige bijstand in contant geld uit te keren, stelt Frontex hieraan geen beperkingen. De reden dat wordt afgeraden hoge bedragen in contant geld uit te keren is dat re-integratie tot extra migratie kan leiden omdat bij migranten mogelijk het beeld kan ontstaan dat zij heel gemakkelijk contant geld kunnen ontvangen door een verzoek om terugkeer en re-integratie in te dienen. **Bovendien is keer op keer bewezen dat een duurzame re-integratie van terugkeerders eerder tot stand komt als voornamelijk bijstand in natura wordt verleend.**

In contant geld uitgekeerde bedragen mogen niet aan bepaalde activiteiten worden besteed, bijvoorbeeld het opzetten van een onderneming of een activiteit die inkomsten genereert. Het zou in dat geval ondoenlijk zijn voor de re-integratiepartner om betalingsbewijzen te verkrijgen, met als gevolg dat er mogelijk geen vergoeding wordt betaald.

Bedragen in contant geld die aan de terugkeerder worden uitgekeerd, moeten als uitgaven worden geregistreerd aan de hand van een ontvangstbewijs dat door de terugkeerder is getekend.

Alle andere ontvankelijke activiteiten worden in natura betaald.

Tijdens de raadpleging van lidstaten door Frontex in 2021, waarbij alle bestaande Europese re-integratieprogramma's werden geëvalueerd, is vastgesteld dat de lidstaten gemiddeld 300 EUR aan bijstand in contant geld verlenen in het geval van gedwongen terugkeer en 400 EUR in het geval van vrijwillige terugkeer.

4.4.2. Wat is het verschil tussen het pakket na aankomst en het pakket na terugkeer?

De bijstand na aankomst van de JRS kan alleen worden gebruikt voor de directe behoeften van de terugkeerder in de eerste 3 dagen na aankomst (bv. noodhuisvesting, verder vervoer, bijstand in contant geld). De (lokale) re-integratiepartner moet minimaal 5 kalenderdagen van tevoren weten wat de specifieke behoeften en de vertrekdatum zijn om de bijstandverlening te kunnen organiseren.

Met het pakket na terugkeer moeten de behoeften na terugkeer voor de middellange en lange termijn (maximaal 12 maanden), zoals huisvesting, het opzetten van een micro-onderneming, inschrijving op een school en collegegeld, worden betaald.

4.4.3. Wanneer maakt de terugkeerder zijn of haar keuze voor de gecombineerde re-integratiebijstandsdiensten?

Is dat vóór de terugkeer of bij aankomst? Indien dat vóór de terugkeer is, kan de keuze dan worden gewijzigd na aankomst in het land?

Dit is allebei mogelijk. De terugkeerbegeleider/regievoerder kan samen met de terugkeerder vóór vertrek met het re-integratieplan beginnen of de terugkeerder kan samen met de casebehandelaar van de (lokale) re-integratiepartner in het land van herkomst een beslissing nemen. Dit wordt door de lidstaat bepaald.

Indien er op grond van de nationale wetgeving van de lidstaat beperkingen of verplichtingen gelden ten aanzien van de uitgaven, moet dit vanzelfsprekend vanaf het begin in het budgetgedeelte van het aanvraagformulier worden vermeld (bv. de terugkeerder moet samen met de casebehandelaar in het land van herkomst een beslissing nemen over het bedrag van 2 000 EUR).

Bij activiteiten die inkomsten genereren moet er rekening mee worden gehouden dat de lidstaat mogelijk niet toestaat dat bepaalde typen ondernemingen worden opgezet (bv. winkels die sigaretten of alcohol verkopen).

Indien al vóór vertrek begonnen is met de vaststelling van het re-integratieplan, dan hoeft dit niet definitief te zijn. Na aankomst in het land van herkomst en op basis van plaatselijk verkregen nieuwe informatie over bijvoorbeeld de zakelijke markt of arbeidsmarkt, kan de terugkeerder zijn plannen wijzigen. Het nieuwe plan moet worden ingediend bij de lidstaat, die het op dezelfde wijze als bij andere plannen gebeurt, moet goedkeuren of afwijzen.

4.4.4. Kunnen terugkeerders gebruikmaken van meer dan één re-integratiepakket?

(bv. ontvangen van zowel medische zorg als vervoer naar een andere locatie) Tot het maximaal toegekende bedrag?

Ja, elke combinatie van ontvankelijke activiteiten die zijn vastgesteld in het re-integratieplan is mogelijk (d.w.z. de vader of moeder zet een micro-onderneming op, de kinderen krijgen onderwijs).

4.4.5. Hoe kan de terugkeerder aanspraak maken op re-integratiebijstand (re-integratieplan)?

Reintegration budget	Budgeted Amount (EUR)	Short description
equipment		
Vocational training/education for adults	0,00	
Job Placement (Wage Subsidy)	1000,00	Support in job placement and all job related issues
Accommodation - Rent	0,00	
Accommodation - Renovation	0,00	
Accommodation - Household goods	600,00	Purchase of necessary household equipment
Medical care	0,00	
Psychosocial care	0,00	
Children's needs/schooling	0,00	
Administrative support	400,00	Administrative support regarding job placement and documents arrangement

Re-integratiebijstand kan pas worden verleend nadat het re-integratieplan is goedgekeurd. De terugkeerder moet contact opnemen met de (lokale) re-integratiepartner om het re-integratieplan te bevestigen als dat al voor

vertrek was opgesteld of om met de casebehandelaar van de (lokale) re-integratiepartner een nieuw plan op te stellen of overeen te komen. Zodra het plan in RIAT is ingediend, zal dit binnen enkele dagen door de verantwoordelijke lidstaat en Frontex worden beoordeeld en goedgekeurd. Nadat het re-integratieplan is goedgekeurd, kan de (lokale) re-integratiepartner bijstand in natura of in contant geld verlenen.

4.4.6. Hoe verloopt de bijstand in natura van het re-integratieplan in de praktijk?

Nadat het re-integratieplan is goedgekeurd, kan de terugkeerder de bijstand in natura ontvangen.

De re-integratiepartner helpt de terugkeerder met alle administratieve en financiële aspecten van de bijstand in natura. Deze hulp kan bestaan uit, maar is niet beperkt tot:

- Het regelen van afspraken met een dokter.
- Het regelen van afspraken met een advocaat.
- Het ondersteunen van de terugkeerder bij inschrijvingen op school/voor cursussen en het verrichten van betalingen aan derden.
- Het zo nodig naar de terugkeerder toe reizen om toezicht te houden op het re-integratieproces.
- Het regelen van de aankoop van goederen en uitrusting voor het opzetten van een micro-onderneming en het bieden van ondersteuning bij de afhandeling van de papieren die voor een onderneming nodig zijn.

Afhankelijk van de lokale omstandigheden moeten de betalingen rechtstreeks door de re-integratiepartner plaatsvinden, die de betalingsbewijzen in RIAT moet uploaden. Indien deze handelwijze vanwege de omstandigheden niet mogelijk is, kan de terugkeerder hetzelfde bedrag in contant geld ontvangen op voorwaarde dat hij of zij het betalingsbewijs van de aankoop van goederen of diensten zo snel mogelijk indient. Deze tweede mogelijkheid wordt weliswaar afgeraden, maar is niet uitgesloten.

4.4.7. Kunnen uitgaven worden vergoed voordat het re-integratieplan is goedgekeurd?

Nee, in geen geval. Het kan voorkomen dat terugkeerders ongeduldig zijn en aan de slag willen. Zij denken voor het in het vooruitzicht gestelde bedrag goederen, voor bijvoorbeeld het opzetten van een micro-onderneming, te kunnen kopen. Het is erg belangrijk de terugkeerder correct te informeren dat zonder de goedkeuring van het re-integratieplan door Frontex en de lidstaat, geen uitgaven kunnen worden vergoed. Om te voorkomen dat de (lokale) re-integratiepartner te maken krijgt met frustraties en mogelijke misverstanden, moet de terugkeerder hierover al voor zijn of haar vertrek worden geïnformeerd.

4.5. Andere vragen

4.5.1. Is de re-integratiebijstand ook beschikbaar voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen?

Organiseert Frontex de terugkeer van alleenstaande minderjarige vreemdelingen?

In het kader van de JRS is Frontex niet verplicht re-integratiebijstand te verlenen in het kader van door Frontex gesteunde terugkeeroperaties.

In dit verband zal Frontex, zelfs als de terugkeer van alleenstaande minderjarige vreemdelingen niet door Frontex wordt gesteund, bij een terugkeer die wordt georganiseerd door de lidstaat of door een andere organisatie, re-integratiebijstand verlenen aan de desbetreffende alleenstaande minderjarige vreemdelingen. Vanzelfsprekend

moeten de alleenstaande minderjarige vreemdelingen bij terugkeer wel een wettelijke voogd hebben die hem of haar vertegenwoordigt in de juridische en financiële betrekkingen met de (lokale) re-integratiepartner.

4.5.2. Is het mogelijk na aankomst re-integratiebijstand te ontvangen bij gedwongen terugkeer?

Kan een terugkeerder die gedwongen moet terugkeren en voorafgaand aan zijn of haar terugkeer heeft geweigerd een verzoek om re-integratie in te dienen, alsnog re-integratiebijstand ontvangen in het kader van de JRS?

Terugkeerders die gedwongen moeten terugkeren en weigeren een toestemmings- of aanvraagformulier te ondertekenen, kunnen van de lidstaat een toelatingsbrief voor re-integratiebijstand krijgen (waarvan een aanpasbaar model in RIAT kan worden gedownload) met daarin de contactinformatie van de lokale re-integratiepartner. Indien zij binnen 6 maanden na vertrek alsnog re-integratiebijstand wensen te ontvangen, kunnen zij contact opnemen met de lokale re-integratiepartner om het proces te starten.

Deze brief kan ook worden gebruikt door terugkeerders die vrijwillig terugkeren en niet weten of zij wel of niet vóór vertrek bijstand moeten aanvragen.

4.5.3. Moeten terugkeerders die niet vrijwillig terugkeren met het oog op re-integratiebijstand vóór terugkeer worden geregistreerd?

In sommige lidstaten hoefden terugkeerders die niet vrijwillig terugkeren in het kader van ERRIN niet vóór terugkeer te worden geregistreerd. Is dit ook nog altijd mogelijk in het kader van de JRS van Frontex?

Terugkeerders die niet vrijwillig terugkeren en die hulp weigeren of geen documenten willen ondertekenen, hoeven vóór vertrek niet te worden geregistreerd. Onder meer om die reden is een model van een toelatingsbrief voor re-integratiebijstand opgesteld. Dit model kan ter informatie aan de terugkeerder worden meegegeven, zodat hij of zij binnen 6 maanden na vertrek alsnog bijstand kan aanvragen. Nadat de terugkeerder aan de lokale re-integratiepartner kenbaar heeft gemaakt bijstand te willen ontvangen, kan de lokale re-integratiepartner een case aanmaken en starten zodra deze functie in RIAT beschikbaar is.

5. Verwachtingsmanagement

Hoofdpunten verwachtingsmanagement:

- De terugkeerder voorbereiden op mogelijke uitdagingen
- Scheppen van realistische verwachtingen
- Aanmoediging

Als een individu of gezin vrijwillig terugkeren is dit een grote stap die moed en steun vergt. De beslissing om dat te doen is vaak niet eenvoudig en vindt onder moeilijke omstandigheden plaats (bv. bij een terugkeerbesluit van een asielbeslissingsautoriteit of een vertrekbevel). Het is echter in het belang van de terugkeerder om deze stap te zetten met financiële bijstand en bijstand in natura. Om terugkeerders bij het re-integratieproces te helpen,

moet de terugkeerbegeleider/regievoerder aandacht schenken aan verwachtingsmanagement, omdat terugkeerders die goed zijn voorbereid, beter kunnen omgaan met de uitdagingen na aankomst.

Enkele aanbevelingen voor aspecten die vóór vertrek moeten worden besproken:

5.1. Mogelijke uitdagingen van het re-integratieproces en copingstrategieën

Migranten verlaten hun land van herkomst om verschillende redenen: veiligheidskwesties, familieproblemen, vervolging, uitzichtloze situaties en mogelijke kansen en betere leefomstandigheden in het buitenland. Voor een nieuwe start in het land kan de terugkeerbegeleider/regievoerder een terugkeerder die al eens vertrokken is, confronteren met de uitdagingen die de reden waren voor het vertrek uit het land van herkomst.

Belangrijke vragen ter voorbereiding op de terugkeer zijn:

- Welke verwachtingen hebt u van uw terugkeer naar uw land van herkomst?
- Wie zitten er daar op u te wachten?
- Waar zult u verblijven?
- Wat gaat u doen als de micro-onderneming onvoldoende geld blijkt op te leveren?
- Hoe lang denkt u erover te doen om uw onderneming op te zetten?
- Welk alternatief plan hebt u als uw ondernemingsplan niet blijkt te werken?
- Welke andere uitdagingen verwacht u en hoe bereidt u zich daarop voor?
- Over welke sterke punten en middelen (vaardigheden, ervaring, sociaal netwerk, familie enz.) beschikt u om de uitdagingen het hoofd te bieden?
- Welke tekortkomingen of beperkingen (onrealistische verwachtingen, verantwoordelijkheid voor te veel afhankelijke familieleden enz.) zouden uw succes in de weg kunnen staan?

Hoewel er terugkeerders zullen zijn die niet diep op deze vragen willen ingaan, wordt de terugkeerbegeleider/regievoerder geadviseerd het bewustzijn voor verschillende scenario's te vergroten. De doelstelling hiervan is de weerbaarheid van de terugkeerder te vergroten, omdat een mislukte re-integratie opnieuw tot emigratie kan leiden.

5.2. Uitleg over wat de (lokale) re-integratiepartner kan betekenen en wat onrealistisch is

Na aankomst is de (lokale) re-integratiepartner de belangrijkste partner van de terugkeerder. In algemene zin is de (lokale) re-integratiepartner verplicht om de terugkeerder te helpen en te ondersteunen en samen het re-integratieplan op te stellen. Re-integratie zit echter vol obstakels en van de terugkeerder wordt verwacht dat hij of zij de verantwoordelijkheid neemt voor de eigen re-integratie.

Het betreft de volgende aspecten die vóór vertrek moeten worden besproken:

- De (lokale) re-integratiepartner werkt tijdens kantooruren en is niet 24 uur per dag verantwoordelijk voor de behoeften van de terugkeerder.

- Het bedrag van de re-integratiebijstand dat in contant geld wordt uitgekeerd, is vastgelegd in de nationale wet- en regelgeving van de lidstaat en er kan niet met de (lokale) re-integratiepartner over worden onderhandeld.
- De terugkeerder moet de (lokale) re-integratiepartner met respect behandelen, zoals hij of zij zelf ook verwacht te worden behandeld.
- De (lokale) re-integratiepartner kan niet alle problemen oplossen waarmee terugkeerders te maken krijgen. De hulp beperkt zich tot de eerder overeengekomen re-integratiebijstand.

5.3. Aanmoediging van de terugkeerder

Zelfs met een goede voorbereiding en voldoende informatie kunnen na terugkeer onverwachte dingen gebeuren. Het is onmogelijk om op alle scenario's te zijn voorbereid, aangezien de terugkeerbegeleider/regievoerder en de terugkeerder niet alle toekomstige uitdagingen van het re-integratieproces kennen. Eén van de hoofdtaken van de terugkeerbegeleider/regievoerder (en van de (lokale) re-integratiepartner) is terugkeerders te motiveren en aan te moedigen om niet zo snel op te geven als dergelijke uitdagingen zich voordoen. Re-integratie is een langdurig proces en terugkeerders hebben een grotere kans om succesvol te zijn wanneer zij weten dat het een lastig traject kan zijn. Niet alleen de omstandigheden en de mate van re-integratiebijstand zijn bepalend voor het succes van een terugkeerder, maar ook diens wil en vastberadenheid om te re-integreren.

Tenslotte biedt het de terugkeerder ook de kans om te groeien door uitdagingen te overwinnen en om de vruchten te plukken van alle geleverde inspanningen.

6. Hoe kunnen de JRS worden verbeterd?

De JRS zijn bedoeld om het re-integratieproces te vereenvoudigen en een grotere slagingskans te bieden. Met het oog op toekomstige verbeteringen en ontwikkelingen van het re-integratieprogramma van Frontex wordt feedback van de terugkeerbegeleider/regievoerder op prijs gesteld. Ideeën en aanbevelingen kunnen worden gestuurd naar ECRET.JRS@frontex.europa.eu.

7. Contactgegevens

Gezamenlijke re-integratiediensten van Frontex

Frontex Europees Grens- en kustwachtagentschap
Plac Europejski 6
00-844 Warschau, Polen

www.frontex.europa.eu

ECRET.JRS@frontex.europa.eu

Vaste lijn: +48 22 236 68 75 (Helpdesk)

8. Bijlage I - Grafische voorstelling JRS-proces

